

Resmi adı:	Romanya
Yönetim şekli:	Cumhuriyet
Başkent:	Bükreş
Diğer şehirler:	Cluj-Napoca, Timisoara, Köstence, Craiova, Braşov, Iasi
İdari yapı:	41 bölge ve 1 şehir idaresi
Komşuları:	Ukrayna, Bulgaristan, Moldova, Macaristan, Sırbistan-Karadağ
Yüzölçümü:	238,391 km ² (Dünyanın en büyük yüzölçümüne sahip 78. ülkesi)
Nüfus:	22.3 milyon (Dünyanın en fazla nüfusa sahip 49. ülkesi)
Etnik yapı:	Romenler (% 89.4), Macarlar (% 7.1), Diğer (% 3.5)
Resmi dil	Romence
Para birimi:	RON (Kaydi para), Lei (nakdi para)
Saat dilimi:	GMT+1

İçindekiler

Siyasi Görünüm	3
Romanya Ekonomisi	3
Makroekonomik Performans	3
Başlıca Sektörler	3
Romanya’da Yabancı Yatırımlar	10
Yatırım İçin Potansiyel Sektörler	11
Özelleştirme	12
Türkiye-Romanya Ticari ve Ekonomik İlişkileri	13
Ticari ve Ekonomik Nitelikli Anlaşmalar	13
Romanya’daki Başlıca Türk Yatırımları	Hata! Yer işareti tanımlanmamış.
Romanya’daki Türk Bankaları	18
Müteahhitlik Hizmetleri	18
Türkiye’deki Romen Yatırımları	19
İşbirliği-Sorun ve Öneriler	19
İş Konseyi Faaliyetleri	22

Siyasi Görünüm

Merkezci Demokratik Partinin (DP) lideri Traian Basescu, 12 Aralık 2004 tarihinde yapılan ikinci tur seçimlerde Sosyal Demokrat Parti (PSD) adayı

	2002	2003	2004	2005	2006	2007*	2008*
GSYİH (milyar dolar)	45.80	59.50	75.50	98.80	121.90	168.8	194.9
Büyüme oranı (%)	5.10	5.20	8.50	4.10	7.70	6.00	6.0
Enflasyon (TÜFE, %)	22.40	15.30	11.80	8.90	6.50	4.80	7.5
Döviz rezervleri (milyar dolar)	6.14	9.45	16.09	21.59	30.21	39.93	52.15
İhracat (milyar dolar)	13.88	17.62	23.49	27.73	32.34	40.25	50.69
İthalat (milyar dolar)	17.87	22.15	30.15	37.35	47.17	64.34	84.53
Cari denge (milyar dolar)	2.31	3.45	6.38	8.56	12.84	23.11	29.53

Başbakan Nastase karşısında üstünlük sağlayarak Romanya cumhurbaşkanı seçilmiştir. Cumhurbaşkanlığında ikinci dönemini dolduran Ion Iliescu'nun ardından göreve gelen Basescu, seçimlerin yapıldığı tarihte Bükreş belediye başkanı olarak görev yapmaktadı.

30 Kasım 2008 tarihinde yapılan seçimlerin ardından Demokrat Liberal Parti lideri Emil Boc hükümeti kurmakla görevlendirilmiştir.

Romanya Ekonomisi

Makroekonomik Performans

Kaynak: *The Economist Intelligence Unit (EIU)*

* EIU tahminleri.

Başlıca Sektörler

Romanya ekonomisinin yeniden yapılanmasında, ihracatta öncü konumda bulunan gıda, gıda işleme, tekstil, kürk ve deri, ayakkabı ve hafif sanayi makina üretim sektörlerine ağırlık verilmesi ve böylece katma değer üretilmesi beklenmektedir.

Ancak ağır sanayi, özellikle metalurji, kimyasallar ve nakliye ekipmanları geleneksel olarak önemini korumakta, zarar eden kuruluşlar kalkınmaya engel teşkil etmektedir. Bu sektörlerde ivedilikle modernizasyon çalışmalarına ve özelleştirmeye ihtiyaç

duyulmaktadır.

Ağır Sanayi: Ağırlıklı olarak kamu kuruluşların yer aldığı sektörde özelleştirmeye hız verilmektedir.

Sektörde teknoloji ithalatı ve yabancı yatırım ihtiyacı özellikle metalurji ve mühendislik sektörlerinde yeniden yapılanmaya sebep olmakta ve büyük işletmeler fazla kapasitelerini azaltmaktadır.

Makine, ekipman ve elektrikli aletler toplam ihracatın yüzde 19.1'ini oluşturmaktadır.

Otomotiv: Bu sektör en fazla yabancı yatırım alan sektörlerin başında gelmektedir. Romen otomotiv sektöründe faaliyet gösteren yerli markaların yanı sıra Renault ve Daewoo gibi belli başlı otomotiv şirketleri de pazara girmiştir. Romen otomobil şirketi Dacia'nın özelleştirilmesi kararının alınması üzerine Fransa'nın Renault firması Dacia'nın hisselerinin yüzde 51'ini 50 milyon dolar karşılığında almış ve takip eden 5 yıl içinde 250 milyon dolarlık yatırım yapmayı taahhüt etmiştir. Üretimin yüzde 66'sını sağlayan firma pazarın yüzde 40'ına sahiptir.

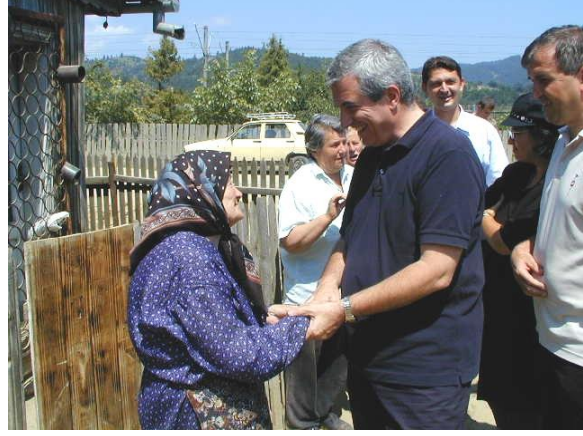
Dacia-Renault anlaşmasına kadar Romanya'da otomotiv sektöründe en çok üretim yapan şirket Craiova'da fabrikası bulunan Daewoo idi. Bu firma üretimin yüzde 33'üne ve pazarın yüzde 20'sine sahiptir. Daewoo firması ayrıca Romanya oto yan sanayisi üretiminin yüzde 58'ini karşılamakta ve 226 Romen firması ile ortak çalışmaktadır.

Son olarak 2007 yılı Eylül ayında Craiova tesislerini alan Ford firması Romanya'da 675 milyon Euro'luk yatırım yapacağını açıklamıştır.

Tekstil: Son yıllarda yabancı yatırımcıların ilgisini çeken bir diğer alan tekstil sektörüdür. Romanya ucuz iş gücü ve düşük maliyetlerle üretimi gerçekleştirdikten sonra işlenmiş ürünleri ihraç etmektedir. ABD ve Avrupa Birliği kotalarının Romanya için avantajlı konumu bu sektöre yabancı yatırımcıları çeken bir diğer faktördür.

Tarım: Romanya'da ekilebilir tarım arazisi hızla özelleştirilmektedir. Arazilerin yüzde 85'i özel kişilere, kalan arazi ise 500 devlet çiftliğine aittir.

Tarım sektörü seçmenlerin üçte birini istihdam etmektedir. Sübvansiyonun yaygın olduğu tarım sektöründe başlıca sorun tarım ürünlerinin işlenip pazara sunulması halkasının tam oluşturulamamasından kaynaklanmaktadır.

Gıda – İçecek: Bu sektöre yapılan yabancı yatırım özellikle bira ve soda üretimine yönelmektedir. BBAG(Avusturya), Güney Afrika Breweries ve Hollanda Breweries'in yatırımları Polonya'dan sonra ikinci büyük olan bu pazar için önem kazanmaktadır. Bir diğer başarılı sektör de tarımsal üretimin dörtte birini oluşturan şarap üretimidir.

Perakendecilik: Romanya'da perakende satışlarında özellikle mobilya, aydınlatma, elektrikli ev aletleri, ecza ve temizlik ürünleri ile kozmetiklerin satışında son üç yılda artış gözlenmektedir.

Metro (Almanya), Carrefour (Fransa), Cora (Fransa), Selgros (Almanya) ve Tesco (İngiltere) gibi büyük yabancı perakende firmalarının ülkeye ilgisinin arttığı ve Bükreş çevresinde Carrefour tarafından ilk hipermarketin açıldığı belirtilmektedir.

İnşaat: Modernizasyonu beraberinde getiren özelleştirme sürecindeki inşaatın yanı sıra ağırlıklı Dünya Bankası tarafından finanse edilen ve edilecek olan altyapı, enerji, otoyol, konut, sağlık ve eğitim çerçevesinde inşaat projelerinde artış olması beklenmektedir. Hükümetin Cernavoda Nükleer Santrali'nin ikinci ünitesinin inşası projesi tamamlanmış olup, santral 12 Ekim 2007 tarihi itibarıyla ticari işletmeye alınmıştır. Alışveriş ve iş merkezlerinin yanı sıra turizm sektöründe orta sınıf ve yüksek gelir gruplarına hitab eden otel inşaatları da öngörülen projeler arasında yer almaktadır.

Konut inşaatında yeni oluşan orta sınıf için modern yapılar bu sektöre ivme kazandırmıştır.

Sektörde Winerberger, Tondbach, Lasselsberger ve Carmeuse yerel profil üreticisi firmalara ana hissedar olarak pazara girmiştir.

Ulaştırma: Toplam uzunluğu 78,000 km olan karayolları Bükreş-Pitesti (96km) ve Fetesti-Cernavoda (17km) otoyollarını ve 11 Avrupa yolunun 4,783 km'sini oluşturmaktadır.

Karayollarından Ulusal Karayolları İdaresi (NAR) sorumludur. NAR devlete ait, devlet bütçesi ve diğer kaynaklardan finanse edilen otonom bir kuruluştur.

2004-2007 yılları arasında karayollarının yenilenmesi için 2.6 milyar Euro bütçe ihtiyacının tespit edildiği ulusal programda kaynaklar AB, Dünya Bankası, Avrupa Yatırım Bankası, Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası olarak belirlenmiştir.

Pan Avrupa yol sisteminin IV. Koridorunda yer alan Tuna nehri üzerine Vidin (Bulgaristan) ve Calafat (Romanya) arasında inşa edilecek Vidin-Kalafat Köprüsü önemli projeler arasında yer almaktadır. Braşov-Odea otoyolu, Tuna nehri üzerine inşa edilecek Braila Köprüsü diğer önemli projeler olarak sıralanmaktadır. Hükümet son dönemde projelerde ücretli geçiş sistemi uygulaması ile gelir sağlamayı hedeflemektedir.

Hükümet, genel seçim öncesi onaylanan Braşov-Bükreş Otoyolu'nun Vinci (Fransa) ve Strabag (Avusturya) firmaları tarafından yapılmasını kabul etmediğini açıklamış, buna karşın konsorsiyum hukuki süreçte haklarını arayacaklarını açıklamıştır.

Öte yandan, Braşov-Bors Otoyolu'nun, Exuban (ABD) tarafından hükümete sağlanacak 100 milyon dolar kredi karşılığında Bechtel-ENKA ortaklığında üstlenilmiştir.

Romanya'daki demiryollarının uzunluğu 14,217 km'dir. Bu sistemin yüzde 35.7'sini oluşturan 3,758 km'lik yolda elektrifikasyon çalışmaları tamamlanmıştır. Romanya'da demiryollarının yenilenmesi çalışmalarında EBRD, EIB, IBRD, Dünya Bankası ve JBIC gibi uluslararası finans kuruluşları ve Avrupa Birliği projeler yürütmektedir.

Devlet Demiryolları SNCFR ticari bir kuruluş haline getirilerek daha sonra beş ayrı firma şeklinde yeniden yapılandırılmıştır.

Romanya'nın önemli limanları arasında Karadeniz'de Köstence, Mangalia, Tulcea ve Tuna nehri üzerinde Galati, Braila, Giurgiu bulunmaktadır. 1992 yılında Tuna-Ren kanalının açılmasıyla Karadeniz-Kuzey Denizi arasında doğrudan bağlantı sağlanmıştır.

İstanbul-Köstence Hattı'nın Ro-Ro taşımacılığına yeni imkanlar sunmaktadır.

Enerji: Romanya bölgede kömür ve petrol rezervleri ile önemli enerji kaynaklarına sahip tek ülke konumundadır. Üretimi bölge ülkelerine oranla kendi ihtiyacını karşılamaya yakın olmakla birlikte, yerel pazarın talebini karşılamak üzere petrol, doğal gaz, kömür ve elektrik ithal etmektedir.

Romanya 56.9 milyon kwh elektrik üretmektedir ve elektrik ihraç eden bir ülke olarak önem kazanmaktadır. Üretilen elektriğin yüzde 56.3'ü termal, yüzde 23.2'si hidro ve yüzde 8.6'sı nükleer santrallerden sağlanmıştır.

Enerji sektörünün yeniden yapılandırılması kapsamında 1999 Temmuz ayında enerji üretimi lisansı vermeyi ve pazarı rekabete açmayı öngören program uygulamaya konmuştur. 2000 yılının ilk yarısında bağımsız bir sektör denetim

ajansı olan ANRE tarafından 15 firmaya enerji üretim lisansı verilmiştir. Şubat 2000'de Romanya 10 büyük endüstri kuruluşuna kendi elektrik üreticilerini seçme hakkı tanıyarak ve 5 yerel bağımsız üreticiye lisans vererek pazarın yüzde 10'unu özel sektöre açmıştır.

Haziran 2000'de ulusal elektrik firması CONEL Transelectrica (elektrik iletiminden sorumlu), Termoelectricia (termal elektrik üretiminden sorumlu), Hidroelectrica (hidroelektrik üretiminden sorumlu), Electrica (elektrik dağıtımından sorumlu), Nuclearelectrica (Cernovoda nükleer santralinden sorumlu) adlı bağımsız birimlere bölünmüştür.

Electrica ayrıca kendi içinde bölgesel olarak 8 birime bölünmüş ve bunlardan öncelikle Banat-Timisoara ve Dobrogea-Köstence'in Enel'e (İtalya), Moldova'nın EON (Almanya) ve Oltenia'nın CEZ'e (Çek Cumhuriyeti) satış işlemleri 2004'te tamamlanmıştır.

Romanya firmalarının Türkiye'deki baraj ve santral inşaatlarında yer almaları ikili ekonomik ilişkiler açısından önemli bir gelişmedir.

Romanya' da yakın gelecekte 8 ana hidroelektrik santralının inşası için 1 milyar dolarlık finansman sağlanması yönünde çalışmalar sürdürülmektedir.

Cernavoda nükleer santralının tahmini 1.4 milyar dolar değerinde ikinci reaktörünün yabancı finans kuruluşlarından alınan kredilerle tamamlanması söz konusu olduğu takdirde nükleer enerji üretiminin ikiye katlanması ve elektrik ücretlerinin düşmesi beklenmektedir.

Romanya, 955.6 milyon ton petrol ve 0.1 trilyon metreküplük doğal gaz rezervleri ile Doğu Avrupa ve Balkanlar açısından önemli bir enerji merkezidir.

1997 yılından bugüne sektörün yeniden yapılandırılması için devlete bağlı SNP-Petrom'un oluşturulması ve diğer rafinerilerin özelleştirilmesi çalışmaları yapılmıştır. Petrom 2004 yılında OMV (Avusturya) tarafından yaklaşık 1.4 milyar Euro karşılığı satın alınmıştır.

Mevcut rezervlerin modern teknoloji ile değerlendirilmesi önem taşımaktadır. Toplam 10 rafinerisi bulunan Romanya'nın petrol tüketiminin ülke üretiminin iki katına çıkmış olması ülke ekonomisine zarar vermektedir. Bu sektör yabancı yatırımcıların ilgisini çekmektedir. Özellikle petrol arama konusunda Shell (İngiltere-Hollanda), BP Amoco (İngiltere), Occidental (ABD) gibi yabancı yatırımcılar, petrolün dağıtımı ile ilgili olarak da Agip (İtalya), MOL (Macaristan), Lukoil (Rusya), OMV (Avusturya) ve Ruhrgas / Wintershall (Almanya) gibi yabancı yatırımcılar ilgi göstermektedir.

2003 yılında 12.6 milyar küp doğal gaz üreten Romanya bu alanda önemli bir potansiyele sahiptir; ancak mevcut rezervlere rağmen tüketiminin yüzde 30'unun ithal edilmesi ülke ekonomisini olumsuz etkilemektedir. Hükümet 2000 yılı ortalarında Romgaz için yeni bir politika uygulamış ve beş bağımsız üniteye

ayırmıştır. Distrigaz Nord ve Distrigaz Sud doğal gaz alımı ve dağıtım görevini, Transgaz doğal gazın iletimini, Exprogaz doğal gazın üretimi, çıkarılması, depolanması ve aranmasını, Depogaz doğal gazın yeraltında korunması görevini üstlenmiştir.

Sektöre yapılan en büyük yatırımlar şöyledir:

-Lukoil Avrupa (Rusya) Romanya'daki üçüncü büyük rafineri olan Petrotel'in yüzde 51'ini almış ve rafinerinin modernizasyonu için çalışmalarını sürdürmektedir.

-Kasım 2000'de Rompetrol grubu (Romanya sahipli Hollanda şirketi) çoğunluk hissesine sahip olduğu Vega rafinerisinin yanısıra Petromedia'yı almıştır.

-Romanya ve Macaristan doğal gaz dağıtım sistemlerinin birleştirilmesi, doğal gaz yeraltı deposu inşası için İngiliz-Fransız Konsorsiyumu olan GEC-Alstom ile Romanya'nın Genel Turbo firması ortak yatırım yapmıştır.

-Köstence – Trieste petrol boru hattı için hükümet 1.9 milyon Euro tahsis etmektedir. GE Energy (General Electric ve Çin Ulusal Elektrik Birliği'nin bir kolu) proje kapsamında yer almaktadır. OMV, Petrom, Chevron Texaco ve British Petroleum da bu projede görev almak istediğini iletmektedir.

-OMV (Avusturya), 23 Temmuz 2004 yılında Petrom'u 669 milyon Euro karşılığı almıştır.

Turizm: Romanya'nın turizm potansiyeli çok büyüktür. Brasov, İasi, Sibiu gibi tarihi şehirlerin ve Karadeniz sahilinde bulunan plajları ile dağ ve kış sporları açısından cazip bir merkez olmasının yanı sıra sağlık turizmi açısından da önemli bir potansiyele sahiptir.

18 turizm temsilciliği ile yurtdışında reklam ve halkla ilişkiler faaliyeti yürütmektedir.

2007 yılında gelen turist sayısında yüzde 27.9 oranında artış gözlenmekte olup, kaydedilen turist sayısı 7.73 milyon seviyesine ulaşmıştır. 2007 yılında 20.59 milyon toplam konaklama gerçekleşmiştir.

Ancak tesislerin modernizasyon ihtiyacının giderilmesi yönünde çalışmalara ihtiyaç duyulmaktadır.

Bu sektörde Köstence Limanı'nda otel inşası ve Bükreş'teki Nord Hotel'in yenilenmesi projelerine Accor Grubu(Fransa) yatırım yapmıştır. 2000 yılında Marriott Grand ve Holiday Inn Otelleri Romanya'da faaliyet gösteren oteller

arasına katılmıştır. Sektörde orta ölçekli ve lüks seviyede otel yatırımı yapılabilecek bir pazar potansiyeli mevcuttur.

Romanya Turizm Bakanlığı, yeni hükümetin göreve başlamasından kısa bir süre sonra turizm sektöründeki özelleştirmelerin yetkili tek kuruluşu olmuştur. Bu bürokratik sıkıntıları azaltma yönünde önemli bir uygulamadır. 2000 yılından bu yana 283 işletmeden tahmini 224 turizm işletmesinin özelleştirmesi tamamlanmıştır. 2000-2001 döneminde sektöre yapılan 100 milyon dolar tutarındaki yatırım çerçevesinde 41 yeni otel inşasının yanısıra 12 mevcut otelin restorasyonu tamamlanmıştır.

Karpat dağlarında kış turizmine yönelik tesislerin yenilenmesi ve yeni teknoloji ile uyumlu hale getirilmesi için 25 milyon dolar tutarındaki proje, kayak pistlerinin uluslararası standartlara göre yenilenmesini öngörmektedir.

Tuna nehrinin iki kolu arasında turizm açısından stratejik bir konuma sahip olan Giurgiu Serbest Bölgesi'nin turistik bir merkeze dönüştürülmesi, Mocanasu adasında villa inşaatı, Tuna nehrinin bir kolu olan Ara'da sportif bir liman yapımı, Mocanu adasına otel, bar, restaurant yapımını içeren "Europolis" projesi 83.7 milyon dolarlık bir projedir.

Finans: Romanya'da faaliyette bulunan bankalar 33/1991 no.lu yasa uyarınca Romanya Milli Bankası'nın otoritesi altındadır. 33/1991 no.lu yasa 1998 yılında çıkarılan 58 ve 101 no.lu yasalar ile değiştirilmiştir. Bu yasalar uyarınca Romanya'da banka açabilmek için gerekli sermaye en az 50 milyar Ley'dir. 2006 yılı sonu itibarıyla Romanya'da faal 38 ticari bankanın 7'si yabancı bankaların temsilciliklerinden oluşmaktadır. Söz konusu bankaların toplam varlıkları 50.9 milyar Avro olarak ifade edilmekte olup, varlıkların yüzde 60.3'ü en büyük beş bankanın bünyesinde dir.

Yabancı sermayeli bankalar, Romanya pazarına kurumsal bankacılık hizmetleri ile girmiş, ancak son dönemde bireysel bankacılık hizmetleri de sunarak önemli bir pay kazanmıştır.

Bu bankalar arasında Credit Europe Bank, Libra Bank ve Garanti Bank International'da yer almaktadır.

Ulusal Mevduat Bankası'nın (CEC) özelleştirme süreci ise 2011 yılı sonrasına ertelenmiştir.

2000 yılında IMF anlaşması çerçevesinde Romanya Merkez Bankası erken uyarı sistemi uygulamasına başlamıştır. Bankaları 1 ile 5 arasında notlandıran Merkez Bankası, problemlili bankalara hangi koşullarda müdahale edileceği ve bankaların kredi bilgilerini Merkez Bankası'na aktarmasını teşvik eden bir sistem başlatmıştır. Bu sistem Mayıs 2000'de çöken Ulusal Yatırım Fonu krizinin ardından birçok bankanın da zarar görmesi sonrasında uygulamaya konmuştur.

Sigortacılık sektöründe toplam olarak 28 firma faaliyet göstermektedir. 2000-2004 döneminde üç kat büyüme kaydetmiştir ve 2005 yılında pazarda, özellikle hayat sigortası sektöründe büyüme kaydedilmiştir. Pazarın yüzde 65'ine hakim olan Asirom, Omniasig, Allianz-Tiriatic ve Astra sigorta firmaları sektörün önde gelen kuruluşlarıdır. Nisan 2000'de Romanya hükümeti sigorta sektörünün kontrolünü üstlenen otonom ve kendini finanse eden bir Üst Kurul kurulmasını öngören yeni bir sigorta kanunu onaylamıştır. Aynı kanununun 12. maddesinde yabancı yatırımcının sigorta sektöründe 5 yıllık bir tecrübesi olduğunu ispatlaması durumunda Romanya'da sigorta şirketi kurulması için başvurabileceği belirtilmektedir.

Romanya'da Bükreş Borsası'na rakip sayılan ikinci sermaye borsası ABD'deki NASDAQ modeli göz önünde tutularak kurulmuş olan RASDAQ'dır. Eylül 1996'da faaliyetlerine başlamış olan RASDAQ'ın bileşik endeksi 2000'de yüzde 21, 2001'de yüzde 39, 2002'de yüzde 130, 2003'te yüzde 26 ve 2004'te yüzde 39 artmıştır. Romanya Ulusal Güvenlik Komisyonu borsadan sorumlu düzenleyici ve denetleyici kuruldur.

Romanya'da Yabancı Yatırımlar

ÜLKE	ŞİRKET SAYISI	SERMAYE Milyon \$	ŞİRKET SAYISI Pay (%)
İTALYA	24.477	1.157,3	16,6
ALMANYA	15.572	2.493,8	10,5
TÜRKİYE	10.242	623,7	6,9
ÇİN	8.982	307,8	6,1
MACARİSTAN	7.985	472,8	5,4
GENEL TOPLAM	147.663	23.173,1	100

Kaynak: T.C.Bükreş Ticaret Ataşeliği

Yabancı yatırımcılara olumlu bir ortam yaratmak için çeşitli çalışmalar yapan Romen hükümeti, yabancıların özelleştirme sürecine katılmaları ve Romanya'da yaptıkları faaliyetlerden elde ettikleri gelirlerin transferi konusundaki mevzuatı geliştirmiştir.

13 Mart 2002'de **Romanya Yabancı Yatırımlar Ajansı'nın (ARIS)** kurulması yönünde Bakanlar Kurulu kararının yürürlüğe girmesi sonucu 7 Ocak 2003 tarihi itibarıyla kurum ülkede yabancı yatırımlar ile ilgili mevzuatı uygulamadan sorumlu birim haline gelmiştir.¹

2004 yılında bölgedeki yabancı yatırımların yüzde 50'sini çeken Romanya, başta AB ülkeleri ve ABD menşeli firmalardan ilgi görmektedir. Sanayi, inşaat, turizm, telekom, bankacılık, sigorta, enerji alanlarında faal 100,000 yabancı sermayeli firmanın Romanya pazarında faaliyet gösterdiği tahmin edilmektedir.²

¹ ARIS internet sitesinde, (www.arisinvest.ro) yabancı yatırımlara ilişkin güncel bilgiler yer almaktadır.

² OECD Investment Policy Review-Romania, 2005.s

2006 yılında Romanya'da kaydedilen yabancı yatırımlar 9.08 milyar Euroya ulaşmıştır. 2007 yılında ise toplam yabancı yatırımlar 7.07 milyar Euro seviyesinde gerçekleşmiştir. Romanya Yabancı Yatırım Ajansı (ARİS) Romanya'daki 2009-2013 yılları arasında yıllık doğrudan yabancı yatırım miktarının 6 milyar Euro seviyesinde olması beklenmektedir.

Hükümet yabancı yatırımları özelleştirmeler ve yeni yatırım teşvikleri ile artırmayı hedeflemektedir.

29 Haziran 2001 tarihinde yürürlüğe giren yasa ile 1 milyon ABD Doları ve üzerinde yatırım yapan firmalara yatırımının beşte biri oranında kredi sağlanmaktadır. Yatırım çerçevesinde kullanılacak araç ve ekipmanın ithalatında gümrük vergisi uygulanmamaktadır. Söz konusu ekipmanların ithal edilmesi veya Romanya'dan satın alınması durumunda katma değer vergisi, yatırımın üretime geçmesi sonrası alınmaktadır.

Romanya'da yabancı uyruklu vatandaşların arsa mülkiyet hakkı yokken yatırımları teşvik amacıyla Romanya'da firma kurma aşamasında mülkiyet hakkı verilmektedir.

2004 yılında KOBİ'lere yönelik yürürlüğe giren 346 no.lu yasa ile şirketin gayrimenkul ya da üretime yönelik demirbaş alımında minimum üç yıl vadeli ve maksimum yüzde 20 indirimli geri ödeme planları sağlanabilmektedir. Ayrıca KOBİ Geliştirme Merkezi tarafından personel eğitimi finansmanı, ücretsiz danışmanlık hizmeti ve ihracatı teşvik hizmetleri verilmektedir.

Gelişime açık bölgeler için hükümet "Dezavantajlı Bölgeler – Disadvantage Areas" başlığı altında yabancı yatırımcılar için kolaylıklar sağlamaktadır. Bu tanım kapsamında yer alan 25 bölgede yapılacak yatırım için ithal edilecek makina, ekipman, ulaştırma ekipmanlarında gümrük ve katma değer vergisi muafiyeti, üretimde kullanılacak ham maddenin ithalatında katma değer vergisi muafiyeti, kurumlar vergisine uygulanan muafiyet bazı koşullar altında geçerlidir.

Sanayi Parkları Kapsamında Yatırımlar İçin Teşvik Kararnamesi çerçevesinde en az 10 hektarlık arazide, Avrupa otoyolu veya ulusal karayolu üzerinde, sanayi parkına verilecek ismin söz konusu firma tarafından 30 yıllık bir süre için kullanılıyor olması halinde, firma tarafından yapılan fizibilite raporu kabul edildiği takdirde Romanya Kalkınma Bakanlığı tarafından izin verilmektedir. Sanayi parkı kurulması için gerekli izin alındıktan sonra yapılması öngörülen yatırımın beşte biri hükümet ödeneği olarak verilmektedir. Yatırım yapılan işletme üretimi başlatıncaya dek alınan tüm mal ve hizmetler katma değer vergisinden muaf tutulmaktadır.

Yatırım İçin Potansiyel Sektörler

Yatırım için potansiyel sektörler arasında imalat sanayi, oto yan sanayi, elektrik-elektronik, ağaç işleme, inşaat malzemeleri, tekstil endüstri, gıda işleme, altyapı, lojistik ve gayrimenkul sayılmaktadır.

Güncel gelişmelerden olarak; 19 Şubat 2007 günü bir platformda konuşan Bükreş Ticaret Odası Başkanı Romanya'da yatırım alanlarının doluluk oranının yüzde 40-50 olduğunu halen yüzde 50-60 civarında boşluk bulunduğunu, çok çeşitli dallarda, örneğin gıda, hizmet gibi alanlarda yatırım yapılabileceğini, geçen yıl (2006) 7,5 milyar Euro'luk yatırım yapıldığını, bu gidişle 2010 yılına kadar yatırım alanlarının tükeneyeceğini, üstelik daha birkaç yıl öncesine kadar m²'si 20 €'ya alınabilen arsaların fiyatlarının şimdiden 500-800 €/m²'ye kadar yükseldiğini yatırım için acele edilmesi gerektiğini ifade etmiştir.

AB'ne girişle Romanya'ya 33 milyar € AB fonlarının geleceğini hatırlatan Oda Başkanı yeni fonların kullanımına 2007 yılının Eylül ayında, proje tesliminin ise Nisan ayında başlayacağını ifade etmiştir.

Özelleştirme

1991 yılında kurulan yarı-otonom bir kuruluş olan SOF Aralık 2000'de yayınlanan yeni kararname ile tamamen devlet kontrolünde Devlet Mülklerinin Özelleştirilmesi ve Yönetilmesinden Sorumlu Otorite - APAPS³ adlı Özelleştirme Ajansına dönüştürülmüştür. 2004 yılı Mart ayında APAPS'ın yetkileri Devlet Mülklerinin Nakte Çevrilmesi Ajansı - AVAS adlı Özelleştirme Ajansına değiştirilmiştir. 2001 yılında APAPS faaliyet geçtiğinde 1673 devlet işletmesinden kalan 1187'i AVAS'a devredilmiştir.

Stratejik öneme sahip petrol firması Petrom'un OMV (Avusturya) tarafından 2.3 milyar Euroya satın alınması, bölgesel elektrik dağıtım şirketleri Electrica Dobrogea ve Electrica Banat'ın Enel'e (İtalya), Distrigaz Sud ve Distrigaz Nord'un EON (Almanya) ve Gaz de France (Fransa) konsorsiyumuna satışları, 2004 yılı özelleştirme gelirlerinde önemli konuma sahiptir.

Ulusal Mevduat Bankası'nın (CEC) özelleştirme süreci ise 2011 yılı sonrasına ertelenmiştir.

IMF ile hükümet Banca Comerciala Romana (BCR)'nin özelleştirmesinin 2002'de iki kez stratejik ortak arayışında başarısız olunması sonrasında 2006'ya ertelenmesi konusunda mutabık kalmıştır. Yerel pazarın yüzde 33'üne hakim olan bankanın hisselerinin yüzde 25'i Avrupa Yeniden Yapılandırma ve Kalkınma Bankası ve Dünya Bankası'nın bir alt kuruluşu olan IFC tarafından özelleştirme öncesi iyileştirme projesi çerçevesinde alınmıştır.

³ Not: Romanya'da özelleştirilecek firmaların listesi internet adresi <http://www.apaps.ro> olan Devlet Mülkiyetinin Özelleştirilmesi ve Yönetiminden Sorumlu Kurul'dan (Authority for Privatization and Management of State Ownership) 'nden elde edilebilir.

Ulusal linyit firması Oltenia, enerji işletmeleri Rovinari, Turceni ve Craiova gibi zarar eden kuruluşların yeniden yapılandırılması sonrasında satılması hedeflenmektedir.

Türkiye-Romanya Ticari ve Ekonomik İlişkileri

Ticari ve Ekonomik Nitelikli Anlaşmalar

Anlaşmanın Adı	İmza
<i>Ticaret Anlaşması</i>	1954
<i>Ticari Mübadelelerin Geliştirilmesine Matuf Uzun Vadeli Anlaşma</i>	1970
<i>Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşması</i>	1986
<i>Yatırımların Karşılıklı Korunması ve Teşviki Anlaşması</i>	1991
<i>Serbest Ticaret Alanı Anlaşması</i>	1997
<i>Enerji ve Altyapı Alanlarında İşbirliği Anlaşması ve Protokolü</i>	2001
<i>Turizm İşbirliği Anlaşması</i>	2002

Kaynak: Dış Ticaret Müsteşarlığı

Türkiye ile Romanya arasındaki STA Romanya'nın 1 Ocak 2007 tarihinde AB'ne katılımı nedeniyle feshedilmiştir ve ikili ticaret Gümrük Birliği kapsamına alınmıştır. Romanya, Türkiye'nin Balkanlardaki en büyük ticari partneridir.

Türkiye- Romanya Dış Ticareti ('000 dolar)					
YILLAR	İHRACAT	İTHALAT	İHR/İHT	DENGE	HACİM
2000	325,818	673,928	0.48	-348,11	999,746
2001	392,028	481,14	0.81	-89,112	873,168
2002	552,327	648,926	0.85	-96,599	1,201,253
2003	871,354	942,361	0.92	-71,007	1,813,715
2004	1,235,092	1,683,318	0.73	-454,23	2,912,410
2005	1,785,409	2,285,592	0.78	-500,18	4,071,001
2006	2,345,487	2,638,163	0.89	-292,68	4,983,650

2007	2,060,678	1,949,813	1.06	110,865	4,010,491
2008	3,987,476	3,547,820	1.12	439,656	7,535,296
2009	2,215,736	2,257,963	0.98	-42,227	4,473,699
2010	2,335,263	3,094,167	1.05	-758,9	5,429,43
2010/10	2,106,027	2,766,764	0.76	-0,66	4,872,791
2011/10	2,362,672	3,227,573	0.73	-0,86	5,590,245

Kaynak: TUIK

2010 yılında Romanya'ya gerçekleşen ihracat 2009 yılı ihracatı olan 2,215 milyon dolardan yüzde 5'lik bir artışla 2,335 milyon dolara çıkmıştır. Aynı dönemde ithalat 2,257 milyon dolardan 3,094 milyon dolara yüzde 37 oranında artmıştır. 2010 yılındaki toplam ticaret hacmi ise yüzde 21 oranında artmıştır. 2011 yılı ilk 4 ayında ticaret hacmi bir önceki yılın aynı dönemine oranla %20 artmıştır.

Romanya'ya İhracatımızda Başlıca Maddeler: Kara ulaşım araçları, tekstil elyafı ve mamulleri, demir ve çelik, metallerden nihai ürünler, elektrikli makine ve cihazlar, sebzeler, meyveler ve mamulleri, giyim eşyası ve aksesuarları, çeşitli mamul eşya, plastikten mamuller.

Romanya'dan İthalatımızda Başlıca Maddeler: Demir ve çelik, taşkömürü katranı ve ham petrolden ürünler, metal cevherleri, kırıntı, döküntü, hurdaları, organik kimyasal ürünler, plastikler ve mamulleri, gübreler, kara ulaşım araçları, yağlı tohumlar, demir dışı metaller.

ROMANYA'NIN DIŞ TİCARETİNDE BAŞLICA ÜRÜN VE ÜLKELER (2009)

İhracatında Başlıca Ürünler (%):	Makine ve elektrikli aletler (elektrikli ev aletleri, ofis makineleri) %25,7, Taşıtlar %15, Tekstil (örülmemiş giyim eşyası ve aksesuar, mensucat) %11
İthalatında Başlıca Ürünler (%) :	Makineler (motor, mekanik aksam, elektrikli aletler, televizyon) %25,7, Kimyasallar (formasetik ürünler, organik kimyasallar) %11,8, Temel metaller (demir-çelik ürünleri, alüminyum ve bakır) %9,4, Mineral yakıtlar %9, Tekstil ürünleri %7,8, Kara taşıtları %7,4

İhracatında Başlıca Ülkeler (%) :	Almanya %19, İtalya %16, Fransa %8, Türkiye %5 , Macaristan %4
İthalatında Başlıca Ülkeler (%) :	Almanya %17, İtalya %12, Macaristan %8, Fransa %6, Çin %4, Avusturya %5, Türkiye %4 , Kazakistan %4

Kaynak: Dış Ticaret Müsteşarlığı

2010/8 - Başlıca Dış Ticaret Ürünleri- İhracat	Dolar
	2009/9
Tekstil elyafı ve mamulleri	199.728.505
Demir ve çelik	184.836.008
Kara ulaşım araçları	133.601.055
Enerji üreten makine ve cihazlar	104.013.621
Metallerden nihai ürünler	96.476.278
Sebzeler, meyveler ve mamulleri	87.706.143
Çeşitli mamul eşya	77.196.924
Elektrikli makine ve cihazlar	64.569.113
Değişik sanayi kollarında kullanılan makine ve cihazlar	60.576.041
Metal dışı mineral mamuller	56.027.151
LİSTE TOPLAMI	1.064.730.839
GENEL TOPLAM	1.552.745.777

2010/8 - Başlıca Dış Ticaret Ürünleri-İthalat	Dolar
	2009/9
Metal cevherleri, kırıntı, döküntü, hurdaları	404.639.234
Demir ve çelik	295.075.985
Taşkömürü katranı ve ham petrolden ürünler	201.764.434
Kara ulaşım araçları	118.885.609
Haberleşme, hayal-ses kayıt cihazları	106.375.031
Gübreler	76.790.821
Elektrikli makine ve cihazlar	73.762.557
Mantar ve ağaç mamulleri	46.585.055
Plastikler ve mamulleri	45.587.222
Değişik sanayi kollarında kullanılan makine ve cihazlar	39.246.753
LİSTE TOPLAMI	1.408.712.701
GENEL TOPLAM	1.681.559.485

Türk Firmalarının Yatırımları

Yatırımların Karşılıklı Teşvikine İlişkin Anlaşma'nın 1996 yılından bu yana yürürlükte olması, Türk-Romen ekonomik ilişkilerinin gelişmesi için uygun zemini oluşturmuştur.

Romanya'nın yakın zamana kadar Türkiye'ye vize uygulamamasının yanı sıra, 1989 yılında Çifte Vergilendirmenin Önlenmesi Anlaşması, 1996 yılında Yatırımların Karşılıklı Korunması ve Teşviki Anlaşması ve 1998 yılında Serbest Ticaret Anlaşması'nın yürürlüğe girmesi ile tesis edilen hukuki alt yapı, Türk firmalarının Romanya'ya yönelmesinde önemli rol oynamıştır.

Bazı büyük şirketlerimiz yatırımlarını mali kolaylıklar dolayısıyla Avrupa ülkelerindeki şirketleri üzerinden gerçekleştirmektedirler. Bu çerçevede, Türk iş adamları tarafından yapılan yatırımların gerçek tutarı üçüncü ülkeler üzerinden yatırım yapan Türk firmalarının yatırımları ile birlikte 1,5 milyar Dolara ulaşmaktadır.

Türk şirketleri Romanya'nın her bölgesine dağılmakla birlikte, yaklaşık %45'i Bükreş ve onu çevreleyen İlfov eyaleti sınırlarındadır. Şirketlerimizin yoğun olduğu ikinci büyük bölge soydaşlarımızın yaşadığı Köstence'dir.

Arçelik'in Arctic beyaz eşya fabrikası, Credit Europe Bank, gübre üreticisi Azomureş, Kombassan'ın rulman üreticisi Rulmanti, Kastamonu Entegre'nin Prolemn ahşap üreticisi, bisküvi fabrikası kuran Ülker bunlardan bazılarıdır. Ayrıca Avrupa ülkelerinde yaşayan Türkler tarafından önemli miktarda yatırım yine o ülkelerin yatırımı olarak değerlendirilmektedir. Hollanda'nın 1. sırada yer almasının sebebi budur.

Romanya'daki sistem değişikliğinden sonra küçük yatırımlarla Romen piyasasına giren Türk girişimcileri daha sonra hizmetler ve imalat alanında yatırımlara yönelmiş, son dönemde ise daha büyük ölçekli yatırımlar yapılmaya başlanmıştır.

Romanya'da faaliyet gösteren Türk firmaları, Romen yabancı yatırımcılar sıralamasında kayıtlı sermaye miktarına göre 10. sıradadır ve 454 milyon Dolar sermaye miktarı ile toplam yabancı sermaye miktarı içerisinde % 3,3'lük bir paya sahiptir. Şirket sayısına göre İtalya ve Almanya'dan sonra 3. ülke konumundadır.

2008 yılı sonunda alt yapı boru üreticisi Superlit tarafından 10 milyon avroluk yatırım ile 90 kişinin istihdam edildiği fabrika faaliyete geçmiştir. Bu yatırım Romanya'da Türk firmaları tarafından "greenfield" kapsamında yapılan ilk yatırımdır.

Efes Pilsen'in Ploesti'deki toplam 60 milyon dolarlık üretim tesisi 3 Aralık 1998 tarihinde dönemin Cumhurbaşkanı Sayın Süleyman Demirel'in iştirak etmiş olduğu açılış töreni ile hizmete girmiştir. Efes Pilsen'in Romanya'da hali hazırda bir yatırım yada iştiraki bulunmamaktadır.

Pak Holding'in Pascani'de bulunan ve Romanya'nın ihtiyacının yaklaşık üçte ikisini karşılayacak kapasitedeki 23 milyon dolarlık maya fabrikası 1998 yılında hizmete girmiştir.

FİBA Holding ve Bayındır Holding'in yarı yarıya ortaklaşa kurduğu Bükreş Alışveriş Merkezi Kasım 2000 itibariyle tamamen FİBA Holding yönetimine devredilmiştir. FİBA Holding bünyesinde ayrıca 1999 yılında faaliyete geçen Finansleasing ve Finans Securities faaliyet göstermektedir.

2004 yılında FİBA Holding Bükreş'te ikinci alışveriş merkezini tamamlamıştır.

ENKA Grubu Pimapen için bir show-room açmıştır. Global Menkul Değerler, oluşturduğu 25 milyon dolarlık Romanya fonu ile Romanya menkul değerler piyasasında ilk sırada iş yapan firmadır.

Koçbank ve Migros'un Bükreş'te şube açması yönünde çalışmaları sürmektedir. Ram Dış Ticaret A.Ş.'nin Romanya'da temsilcilik ofisi mevcuttur.

Hayat Holding, Eylül 1998'de, Romanya'da özelleştirme ihalesine iştirak ederek ağaç sanayi konusunda Mureş ilinde bir şirket almıştır. Özelleştirme süreci dahilinde; Yılsan A.Ş.'nin yine Mureş'e Azomureş gübre fabrikasını, Altınmaya A.Ş.'nin ise maya-bira fabrikası satın aldığı bilinmektedir.

Kombassan, Haziran 2000'de özelleştirme kapsamındaki rulman üreticisi Rulmanti Birlad adlı firmanın yüzde 64.34'ünü almıştır. Kombassan ayrıca Romanya'da PVC üretimi yapan Kompen işletmesini açmıştır.

2000 yılında özelleştirme kapsamında yapılan bir diğer Türk yatırımı da DMS Dilmenler A.Ş. firması tarafından inşaat makinaları kiralama ve inşaat taahhütleri yapan ERCO SA şirketinin satın alınmasıyla gerçekleşmiştir.

Yaşar Holding bünyesinde faaliyet gösteren DYO Boyaları, Romanya'da yerleşik IASMAN firmasının yüzde 53 hissesini alarak Şubat 2003'te faaliyete geçmiştir.

Escort Computer, 1995'ten bu yana Romanya'da bir ofisle faaliyet göstermektedir. Romanya Tapu Kadastro Dairesi merkezi ve 72 şubesinin tüm teknik donanım ve alt yapısının yenilenmesi için 2003'te açılan ihaleyi almıştır.

Arçelik tarafından özelleştirme sürecinde satın alınan Arctic adlı buzdolabı üreticisi firmanın yatırım ve modernizasyon sonrası üretimi ikiye katlanmıştır. Koç Holding tarafından önümüzdeki yıl üretim kapasitesinin artırılması öngörülen şirketin sağladığı ek istihdam ve çalışanlarını eğitime tabi tutması, çocuklara yönelik internet okulu ve yaygın servis ağı ile ülkede BTR sonrası Türk firmalarına karşı oluşan olumsuz imajı ortadan kaldırmak yönünde önemli bir gelişme olduğu görülmektedir.

Erdemir tarafından 2003 yılında özelleştirme sürecinde devralınan LBE silizli sac fabrikasının özelleştirme öncesi 20 bin ton olan üretim kapasitesinin 2007'de 300 bin ton olmasını hedefledikleri iletilmektedir. Firmanın yüksek nakliye maliyetlerini azaltmaya yönelik geliştirdiği Ro-Ro taşımacılık modeli çerçevesinde Romen hükümeti tarafından desteklenmesinin hedeflenen kapasite artışına ulaşmak açısından önem taşıdığı iletilmektedir.

Tekzen Yapı Marketi 2007 Eylül ayı itibariyle Braşov şehrinde 4 milyon Euro değerinde yatırım gerçekleştirerek bir mağaza ile faaliyet göstermeye başlamıştır. 2007 yılı içinde 4 ayrı mağaza açılışı öngörülmektedir. Tekzen 2007 yılı içerisinde Romanya'da açmayı planladığı iki mağaza için fizibilite çalışmalarını devam ettirmektedir.

SC Dentas Romania SRL 6 Balkan ülkesine yönelik selülozik ambalaj malzemesi üretimi ve pazarlaması amacıyla 18 Aralık 2003 tarihinde Bükreş merkezli kurulmuştur. Yatırımın tamamlanmasını takiben şirket merkezi de fabrikanın bulunduğu Bükreş merkeze 35 km uzaklıkta Dambovita-Tartasesti kasabasına taşınmış olup 26,6 milyon RON (yaklaşık 8,6 milyon EUR) sermayesinin tamamı

DENTAŞ KAĞIT SAN. A.Ş.'ne aittir. Toplam yatırım tutarı 12 milyon EURO'yu aşan Dentaş tesisi faaliyet gösterdiği yumurta ambalajı sektöründe Romanya'da pazarda önemli konuma ulaşmış, Yunanistan ve Bulgaristan pazarında da konumunu güçlendirmektedir. Şirketin halen 71 çalışan bulunmaktadır.

Çevre teknolojileri sektöründe faaliyet gösteren Sistem Yapı, Avrupa Birliği ülkeleri uyum fonlarını değerlendirip Romanya'da şirket kurmuş ve 2006 ve 2007 yılları içinde Sistem Yapı Romanya adıyla katıldığı 14 ihalenin 6'sını kazanmıştır.

TÜRK YATIRIMLARININ SEKTÖREL DAĞILIMI	ŞİRKET SAYISI Pay (%)	SERMAYE Pay (%)
SANAYİ	18,76	63,01
HİZMETLER	14,53	12,59
TOPTAN TİC.	36,17	13,55
PERAKENDE	17,65	4,49
ULAŞTIRMA	3,45	2,30
İNŞAAT	7,38	3,25
TARIM	1,41	0,55
TURİZM	0,65	0,27
TOPLAM:	100	100

Kaynak: T.C. Bükreş Ticaret Müşavirliği

Romanya'daki Türk Bankaları

Halen Romanya'da FIBA Holding'in satın aldığı Credit Europe Bank, Libra Bank ve Garanti Bank International olmak üzere 3 faal Türk bankası bulunmaktadır.

Müteahhitlik Hizmetleri

2007 yılı itibariyle Romanya'da 43 Türk müteahhitlik firması toplam 1.5 milyar dolar tutarında proje üstlenmiş bulunmaktadır.

2001 yılında Yüksel-Makimsan-Ener firmalarının oluşturduğu konsorsiyum, Romanya'da 58 milyon dolar tutarındaki otoyol projesini üstlenmiştir. 415 km uzunluğundaki Brasov-Cluj-Bors Otoyolu projesi ENKA-Bechtel ortaklığı tarafından üstlenilmiştir. Yeni kurulan hükümetin değerlendirmesi sonrasında projenin tamamlanması öngörülmektedir.

Eser İnşaat tarafından 18 ay süreli içme suyu şebekesi projesi ve Satu Mare Köprüsü yapımı üstlenilmiştir. Alba-Hunedoara-Botosani bölgeleri içme suyu şebekeleri inşaatları şebeke hatları, arıtma tesisleri ve pompa istasyonlarını kapsamakta ve 3 ayrı kontrat halinde, Romanya Avrupa Birliği Entegrasyonu Bakanlığı işverenliğinde yürütülmektedir. Toplam kontrat tutarı 18 milyon Euro olarak iletilmektedir. 688 metre uzunluğunda Macaristan-Romanya-Ukrayna hattında yer alan Satu Mare Köprü inşaa projesinin Romanya Avrupa Birliği Entegrasyon Bakanlığı işverenliğinde Avrupa Birliği tarafından finanse edildiği

iletilmektedir. Diğer yandan, Özer İnşaat toplam 100 milyon dolar tutarında 4 projeyi tamamlamıştır.

Türkiye'deki Romen Yatırımları

Bükreş Ticaret Müşavirliğimizden alınan verilere göre, ülkemizde 44 adet Romen sermayesine sahip firma faaliyette bulunmakta olup, bu firmaların toplam sermaye tutarı 17 milyon dolar değerindedir. Söz konusu firmaların 4'ü imalat sanayi, 12'si ise hizmetler (ağırlıklı olarak ticaret) alanında faaliyet göstermektedir. Romen sermayeli firmalardaki yabancı sermaye oranı % 57'dir. Son dönemde, bir Romen firması Düzce'de 7 milyon dolar tutarında Rulman yatırımı yapmayı planlamaktadır.

Hidroelektrik Santral Projeleri: Türkiye'de Romanya firmaları bugüne kadar 8 adet santralin yapımında yer almıştır. DSİ Genel Müdürlüğü'nce Romen firmalarına yaptırılan Çamlığöze, Dicle ve Yenice Hidroelektrik Santrallerinin bütün üniteleri işletmeye alınmış ve kesin kabulleri yapılmıştır. Manyas ve Kılavuzlu HES projeleri TEMSAN A.Ş. ve ROMENERGO Konsorsiyumu tarafından yürütülmekte olup, söz konusu projelerin teçhizat tasarım ve imalatı devam etmektedir. Anılan santrallerin 2008 yılında işletmeye alınması öngörülmektedir.

Denizaltı Kablosu Projesi: 15-16 Nisan 2004 tarihinde Ankara'da gerçekleştirilen Türk-Romen Enerji Çalışma Grubu'nun II. Toplantısında gündeme gelen söz konusu proje iki ülkenin elektrik şebekelerinin denizaltı iletilim kablosu ile bağlanarak bölgesel enerji pazarı oluşturulmasını amaçlamaktadır. İstanbul ve Köstence arasında denizaltı kablosunun tesisine ilişkin görüşmeler planlandığı gibi devam etmektedir.

Romanya ulusal enerji taşıyıcısı Transelectrica'nın Romanya-Türkiye arasındaki denizaltı iletilim kablosu için 150 milyon Euro yatırım gerçekleştireceği açıklanmıştır. Projenin toplam tutarı 400-500 milyon Euro olarak öngörülmektedir. Projenin fizibilite çalışmaları sürmektedir.

İşbirliği-Sorun ve Öneriler

İşbirliği:

-Ekim 2001'de Türkiye-Romanya Karma Ekonomik Komisyonu çerçevesinde ilk kez yapılan Enerji Komisyonu'nun imzaladığı anlaşma iki ülke işadamları için yeni bir işbirliği imkanı oluşturmaktadır. Türkiye'nin Romanya ve Bulgaristan ile ortaklaşa gerçekleştirmek üzere girişimde bulunduğu Orta Asya'dan gelen doğal gaz boru hattının Avrupa'ya bağlanması projesi önerisini Romanya tarafı olumlu karşılamaktadır.

-19 Şubat 2002'de iki ülke Turizm Bakanlıkları tarafından onaylanan işbirliği anlaşması turizm kuruluşlarının yatırım, personel eğitimi ve üçüncü ülkelerde

işbirliği alanlarında ortak çalışmalar yapmasını mümkün kılmaktadır. Romanya'da özellikle kış turizmi alt ve üst yapılarının modernize edilmesi durumunda gelişmeye açıktır.

-Romanya'nın 26 Mart 2003 itibariyle başlayan NATO üyeliği iki ülke savunma sanayilerinde know-how değişimi ve ortak yatırım konularında işbirliği imkanları yaratmaktadır.

Sorunlar:

- Romanya'da yabancı yatırımları teşvik ve özelleştirme sürecinde yürürlüğe giren kanunların sürekli değişmesi yabancı yatırımcıları rahatsız eden bir gelişmedir. Türk firmaların özelleştirme sürecinde özellikle geçmişe dönük çevre kirliliği riskini almak konusunda temkinli davrandıkları ve mevzuatta bu konuya açıklık getirilmesinde fayda görüldüğü iletilmektedir.
- Romanya'da hukuk sisteminin yavaş işlemesinden dolayı ticari ihtilafların çözümü yönündeki girişimler zaman almakta ve çoğu zaman olumsuz sonuçlanmaktadır. Örneğin, ülke piyasasında mal satışlarının nakitten çok konsinye usulde yapılması, paranın tahsili aşamasında ihracatçı firmalarımızın sorunlar yaşamasına yol açabilmekte ve bu sorunların giderilmesi çok güç olabilmektedir. Dolayısıyla böyle bir durumu baştan engellemek için, Romen firmaları ile çalışacak firmalarımızın akreditifli ödemeleri tercih etmeleri tavsiye edilmektedir.
- Romanya'nın Türk işadamlarına ve çalışanlara en fazla bir yıl vize ve çalışma izni uygulamasının verimi olumsuz etkilediği iletilmektedir. Daha uzun süreli ve çok girişli vize alınabilmesi ve Schengen vizesi olan Türk işadamları için ayrıca vize talep edilmemesi iki ülke ilişkileri için önem taşımaktadır.
- Sac hammaddesi kullanan firmaların ülkede tek tedarikçisi olan Sidex'in uyguladığı yüksek fiyatlara alternatif Rusya ve Ukrayna'dan ithal çalışmaları, bu ürünlere uygulanan gümrük vergileri sebebiyle rekabet gücünü azaltmaktadır.
- Romanya'da ithal ikinci el elektrikli ev aletleri satışının çevre ve insan sağlığı koruma mevzuatı çerçevesinde değerlendirilmemesi üretici firmaların rekabet gücünü olumsuz etkilemektedir.
- Elektrikli ev aletleri hammaddesi ithalatında talep edilen katma değer vergisi ve antrepo depoları için zorunlu kılınan teminat koşulu rekabet unsurunu olumsuz etkileyen diğer konulardır.
- Romanya Hükümetince, 3 Nisan 2007 tarihli ve 230 sayılı Romanya Resmi Gazetesinde yayımlanan 22 sayılı "Acil Hükümet Kararı" statüsünde bir kararla Romanya Gümrük Kanununun 157nci Maddesinin 4. ve 5. fıkralarında yapılan değişikliklerle AB dışındaki ülkelerden ithal edilen mallardan 3 Nisan 2007 tarihi itibariyle KDV'nin peşin tahsil edilmesine başlanmıştır. CIF bedelinin %19'u

Yıllar	Turist Sayısı	Değişim Oranı (%)
2003	185.174	2,76
2004	169.408	-8,51
2005	202.856	18,57

oranındaki KDV'yi peşin ödemek ise; Türkiye'den ithalat yapan firmalara külfet getirmekle birlikte, Türk mallarının da Romanya piyasasında haksız rekabete maruz kalmasına

yol açmaktadır.

Öneriler:

-2006 yılı başında Romanya Başbakanın Sayın Tariceanu'nun ülkemize yaptığı ziyaret esnasında 2005 yılında iki ülke arasında 4 milyar dolara ulaşan ticaret hacminin 3 - 5 yıl içerisinde 10 milyar dolara çıkarılması hedef olarak belirlenmiştir.

Ancak her iki ülkede yoğun yabancı sermaye ilgisi ve yüksek reel faizlerle değerlendirilen yerel paralar ticaretin gelişmesinde engel teşkil etmektedir. Ticaret hacminin artırılması için yeni ürün ve hizmetlerin belirlenmesi yararlı olacaktır. İki ülke KOBİ'leri arasında işbirliği yapılması, Türk ve Romen fuar kuruluşlarının daha etkin işbirliği yaparak karşılıklı fuarlar düzenlemeleri teşvik edilmelidir.

-Özellikle işbirliğinin geliştirileceği sektörler otomotiv yan sanayi, inşaat malzemeleri ve kimya sanayi olarak sıralanabilir.

-Enerji konularında, özellikle denizaltı enerji nakil hattı projeleri hakkında özel sektörün bilgilendirilmesinin son derece yararlı olacağına inanılmaktadır.

- Tuna'nın kirlenmesinin Karadeniz ve Türk boğazlarında yaptığı olumsuz etkilerin giderilmesi için bir proje hazırlanması önem taşımaktadır.

-Tekstil ve gıda alanında gümrüklerde asgari fiyat uygulaması konusunda ortak ve daimi bir mutabakata varılmasının gümrük işlemlerini kolaylaştıracağına inanılmaktadır.

-İstanbul-Varna-Burgaz-Köstence deniz yolu hattı İDO ve Romen denizcilik şirketleri işbirliği ile geliştirilebilir. Buna ilaveten İstanbul-Köstence üzerinden Tuna nehri kullanılarak Kuzey Avrupa limanlarına(Hamburg, Amsterdam) ulaşım kolaylığının değerlendirilmeye alınmasında yarar görülmektedir.

-Türk ve Romen bilişim firmaları arasında özellikle yazılım geliştirme konusunda işbirliği imkanları mevcuttur.

-Turizm konusunda karşılıklı olarak pilot turizm bölgeleri seçilerek özellikle Romanya'nın kış, Türkiye'nin ise yaz turizm potansiyeli ön plana değerlendirilebilir.

Romanya'dan ülkemize gelen turist sayısına ilişkin rakamlar aşağıda yer almaktadır:

2006	246.000	21,7
2007	390.519	58,8
2008	428.407	9.7

İş Konseyi Faaliyetleri

Şubat 1991'de DEİK bünyesinde kurulan Türk-Romen İş Konseyi'nin Türk Kanadı Başkanı Superlit Yönetim Kurulu Başkanı M. Fatih Karamancı, Romen Kanadı Başkanı Romenergo Genel Müdürü Alexander Parvescu'dur.

İş Konseyi'nin karşı kanadı 26 Mart 1996'da Romanya'da imzalanan anlaşma uyarınca Romanya Ticaret ve Sanayi Odasıdır. Odanın, örgütlenme konusunda yaptığı çalışmalar neticesinde 30'a yakın Romen firma ve kuruluş karşı kanada üye olmuştur. İş Konseyi, başta Romen Cumhurbaşkanı İliescu ve Constantinescu olmak üzere çeşitli üst düzey Romen devlet ve hükümet yetkililerinin Türkiye'yi ziyaretleri sırasında İstanbul'da düzenlediği toplantılarla İş Konseyi üyelerinin görüş ve önerilerini Romen yetkililere sunmalarına imkan tanımıştır.

Türk - Romen İş Konseyi'nin I. Ortak Toplantısı 10 - 13 Mart 1997 tarihlerinde Bükreş ve Köstence'de yapılmıştır. Bu toplantılarda üyelerimiz Romen muhataplarıyla görüşme imkanı elde etmiştir.

24 Kasım 1997 tarihinde Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel'in Romanya'ya yaptığı çalışma ziyareti çerçevesinde Bükreş'te Parlamento Sarayı'nda iki Cumhurbaşkanı'nın katılımıyla bir toplantı yapılmıştır.

Türk-Romen İş Konseyi'nin II. Ortak Toplantısı 18-19 Mart 1998 tarihlerinde Samsun'da yapılmıştır. Romanya Ticaret ve Sanayi Odası Başkanı George Cojocaru'nun başkanlığında 16 kişilik Romen heyeti Samsun Ticaret ve Sanayi Odası'ndaki temaslarından sonra, 20 Mart tarihinde Trabzon, 21 Mart tarihinde de Rize Ticaret ve Sanayi Odaları'nda temaslarda bulunmuştur.

25 Mayıs 1998'de CERA, DEİK ve Karadeniz Ekonomik İşbirliği İş Konseyi tarafından organize edilen Enerji Konferansına katılmak üzere İstanbul'a gelen Romanya Başbakanı Radu Vasile ve Başbakan Mesut Yılmaz ile İş Konseyi üyelerini buluşturan bir çalışma yemeği düzenlenmiştir.

Yemek sırasında Türk firmaları Romanya'daki faaliyetlerini ve beklentilerini dile getirmiş, Romanya Başbakanı da özelleştirme sürecinde önemli yapısal reformların yapılacağını açıklamıştır.

8-9 Haziran 1998'de İstanbul'da Güneydoğu Avrupa Dışişleri Bakanları Toplantısı'na paralel olarak yapılan Güneydoğu Avrupa İş Adamları Forumu'na Romanya adına Ticaret ve Sanayi Odası üst düzey yöneticileri katılmıştır.

22-25 Mart 1999 tarihlerinde İstanbul'da Invest Romania ve DEİK işbirliği ile Romanya'daki yatırım olanaklarının değerlendirildiği bir "Yatırım Forumu" gerçekleştirilmiştir.

6-7 Temmuz 1999 tarihlerinde Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel'in konuğu olarak ülkemizi ziyaret eden Romanya Cumhurbaşkanı Emil Constantinescu onuruna düzenlenen çalışma yemeğinde Türk ve Romen iş adamları bir araya gelmişlerdir.

DEİK ve Türkiye Mühendisler Birliği işbirliği ile 5 Kasım 1999 tarihinde İstanbul'da Türk-Romen İnşaat Sektörü Toplantısı gerçekleştirilmiştir. İki ülke iş adamlarının Balkanlar, Kuzey Afrika ve Orta Asya'da işbirliği imkanları değerlendirilmiştir.

DEİK / Türk-Romen İş Konseyi 3-7 Mayıs 2000 tarihlerinde İstanbul TÜYAP'da "İnşaat Malzemeleri Fuarı"na katılması öngörülen 40 civarındaki Romen firma ile Türk firmalarını bir araya getirecek bir toplantı düzenlenmiştir.

Türk-Romen İş Konseyi ve İstanbul Sanayi Odası işbirliği ile Romexpo heyeti ile 8 Haziran 2000 tarihinde bir toplantı düzenlenmiştir. Toplantı 14 Romen ve 45 Türk firmasının katılımıyla yapılmıştır.

Türk-Romen İş Konseyi tarafından 18 Temmuz 2000 tarihinde T.C.Bükrüş Büyükelçiliğine atanan Ömer Zeytinoğlu ile Romanya'da faaliyet gösteren firmaları bir araya getirmek amacıyla düzenlenen toplantıya 16 firma katılmış, Romanya'daki tecrübelerini ve yaşadıkları sıkıntıları dile getirmişlerdir.

Türk-Romen İş Konseyi ve İstanbul Sanayi Odası işbirliği ile Romanya Dışişleri Bakanlığı Dış Ticaretten Sorumlu Bakan Yardımcısı Christian Coltenau ve heyetinin Ekim 2000 seçimleri sonrasında yeni Romen hükümetinin ekonomi politikalarını tanıtmalarını sağlamak amacıyla 22 Mayıs 2001 tarihinde İstanbul'da bir toplantı düzenlenmiştir.

13 Haziran 2001 tarihinde Romanya Turizm Bakanı Matei Agathon-Dan'ın Türkiye'yi ziyareti çerçevesinde Türk-Romen İş Konseyi ve T.C. Turizm Bakanlığının ortaklaşa organize ettiği toplantıya Turizm Yatırımcıları Derneği, Türkiye Seyahat Acenteleri Birliği ve Turistik Otelciler ve İşletmeciler Birliği yönetim kurulu üyeleri ve temsilcileri katılmıştır. Toplantıda Romanya Turizm Bakanı 2001 yılı için öngörülen turizm projelerini tanıtmış ve bu çalışmalarda Türk turizm sektörünün tecrübesiyle katkılarına beklediklerini ifade etmiştir.

Türk-Romen İş Konseyi III. Ortak Toplantısı Cumhurbaşkanı Ahmet Necdet Sezer'in Romanya ziyaretine paralel olarak 21-22 Haziran 2001 tarihlerinde Bükrüş'te yapılmıştır. Toplantı 35 Türk ve 33 Romen firmasının katılımıyla gerçekleşmiştir. Cumhurbaşkanı Sezer iki ülke arasında ekonomik ve ticari işbirliğini yeni boyutlara taşımanın amaçlandığını, Türkiye'deki köklü ekonomik reformların ve Romanya'da serbest pazar ekonomisine geçişin tamamlanması ile ortaya çıkacak yeni imkanların değerlendirilmesinin öngörüldüğünü belirtmiştir. 22 Haziran 2001 günü Romanya Turizm Bakanı Dan Matei Agathon'un katılımıyla Türk iş adamlarına turizm sektöründeki son gelişmeler ve projelerin tanıtımı yapılmıştır. Aynı gün Kamu İşleri ve İnşaat Bakanı Miron Mitrea'nın katılımıyla Türk iş adamlarına mevcut projeler ve yakın tarihte yürürlüğe giren ihale mevzuatı tanıtılmıştır.

Türk-Romen İş Konseyi ve İstanbul Sanayi Odası'nın ortaklaşa organize ettiği Romanya - Türkiye Parlamentolararası Dostluk Grubu ile toplantı 17 Ekim 2001 tarihinde İstanbul'da 50 firmanın katılımıyla yapılmıştır.

19-20 Eylül 2002 tarihlerinde Organize Sanayi Bölgelerinde Romanya – Türkiye işbirliği imkanlarını araştırmak üzere Romanya Ticaret ve Sanayi Odası başkanlığında bir heyeti İstanbul'u ziyaret etmiştir. Söz konusu ziyaret sırasında konu ile ilgili bir toplantı ve uygulamaları değerlendirmek amacıyla Gebze Organize Sanayi Bölgesi, TAYSAD Organize Sanayi Bölgesi, Tübitak Marmara Araştırma Merkezi, İkitelli Organize Sanayi Bölgeleri ziyareti gerçekleştirilmiştir.

7 Mayıs 2003'te Romanya Başbakanı Nastase ve beraberinde Romanya Ticaret ve Sanayi Odası Başkanı / Romen-Türk İş Konseyi Başkanı Cojocaru başkanlığında 25 Romen firması ile Ankara'da TOBB ev sahipliğinde düzenlenen toplantıya iştirak etmiştir.

27 Haziran 2003'te düzenlenen Türk-Romen İş Konseyi Ortak Yürütme Kurulu toplantısında iki ülke işadamlarının sektörel ve bölgesel toplantılara ağırlık vermelerinde yarar görüldüğü ve ortak internet sitesinin güncellenmesinin gerekliliği hususunda görüşmeler gerçekleştirilmiştir.

16 Eylül 2003 tarihinde Romanya Senato Başkanı Vacariou ile düzenlenen çalışma yemeğine İş Konseyi Başkanı ve firmalar katılmış, Karadeniz bölgesinde iki stratejik partnerin işbirliği imkanları görüşülmüştür.

4 Mart 2004 tarihinde 2004 yılında göreve atanan Romanya Büyükelçisi Constantin Gregorie ile bir araya gelen İş Konseyi Başkanı ve Yürütme Kurulu üyeleri işbirliği içinde yapılabilecek projeleri ele almıştır.

20-21 Mayıs 2004 tarihlerinde Başbakan Erdoğan'ın Romanya ziyaretine paralel Türk-Romen İş Konseyi Ortak Toplantısı Bükreş'te düzenlenmiştir.

Türk-Romen İş Konseyi tarafından 23 Eylül 2004 tarihinde T.C. Bükreş Büyükelçiliğine atanan Ahmet Rıfat Ökçün ile Romanya'da faaliyet gösteren firmaları bir araya getirmek amacıyla düzenlenen toplantıya 15 firma katılmış, Romanya'daki tecrübelerini ve yaşadıkları sıkıntıları dile getirmişlerdir.

26 Ekim 2004 tarihinde Türk-Romen İş Konseyi Ortak Yürütme Kurulu Toplantısı Romanya Büyükelçisi Grigorie, Romanya Başkonsolosu Safta ve İnşaat Malzemesi Sanayicileri Derneği (İMSAD), Türkiye Bilişim Vakfı, Taşıt Araçları Yan Sanayicileri Derneği (TAYSAD) temsilcilerinin katılımıyla gerçekleştirilmiştir. Toplantıda otomotiv, elektronik, inşaat-inşaat malzemeleri, bilişim ve enerji sektörlerinde işbirliği imkanları olduğu konusunda Türk ve Romen tarafları mutabık kalınmıştır. Ayrıca Romanya'da gelişmekte olan Organize Sanayi Bölgelerine Türkiye'nin tecrübesini aktarmanın yararlı olacağı görüşüne varılmıştır.

24-25 Mayıs 2005 tarihlerinde Bükreş'te Türk-Romen İş Konseyi Ortak Toplantısı düzenlenmiştir. Toplantıda bilişim ve otomotiv yan sanayi sektörlerinde Türk ve Romen tarafından sektörel dernekler sunumlar yaparak işbirliği imkanlarını ele almıştır. Romanya Elektronik ve Bilişim Derneği ARIES, Türk muadil kuruluşu Türkiye Bilişim Vakfı ile Balkanlar Bilişim Borsası kapsamında işbirliği yapma talebini iletmiştir. Romanya Otomotiv Sanayicileri Derneği ACAROM, TAYSAD ile özellikle DACIA firmasının prestij ürünü LOGAN için gerekli yan sanayi konusunda işbirliği yapılabileceğini iletmiştir.

29 Eylül 2005 tarihinde Romanya Cumhurbaşkanı Basescu'nun ziyareti vesilesi ile İstanbul Ticaret Odası ile ortaklaşa yapılan Türk-Romen İş Forumu 37 Romen ve 50 Türk firmasının katılımı ile gerçekleşti. Romanya Başbakan Yardımcısı ve Ticaretten sorumlu Bakan Georghe Pogea, Romen tarafının ikili ilişkilerdeki öncelikli konularını hidroelektrik santral ekipmanı, Köstence-İzmir-Mersin deniz taşımacılık hattı, Karadeniz Sualtı kablo inşaatı ile Romanya'dan elektrik ihracatı olarak sıralamıştır.

2 Şubat 2006 tarihinde Romanya Başbakanı Calin Popescu Tariceanu'nun ziyareti vesilesi ile düzenlenen Türk-Romen İş Forumu'nda, Sayın Tariceanu 2005 yılında yüzde 41 oranında artış kaydeden ikili ticaret hacmi ile Türkiye'nin İtalya ve Almanya'dan sonra üçüncü sırada yer aldığını belirtmiş,yatırım için belirlenen dört alanın karayolu-demiryolu iyileştirmesi, eğitim, sağlık ve tarım olduğunu ifade etmiştir. Bölgesel Enerji Borsası ve aynı zamanda Bölgesel Enerji Topluluğunu kurmayı amaçlayan Romanya'nın Avrasya, Orta Doğu ve Kafkaslarda Türkiye ile işbirliği yapmasının yararlı olacağına değinmiştir.

T.C. Başbakanı Recep Tayyip Erdoğan 25-26 Ekim 2007 tarihlerinde Romanya'ya resmi bir ziyaret gerçekleştirmiştir. Ziyaret esnasında, DEİK/Türk-Romen İş Konseyi Ortak Toplantısı 26 Ekim 2007 Cuma günü Bükreş'de düzenlenmiştir.

T.C. Cumhurbaşkanı Abdullah Gül 2-3 Mart 2008 tarihlerinde Romanya'ya resmi bir ziyaret gerçekleştirmiştir. Ziyaret esnasında, 3 Mart 2008 Pazartesi günü Bükreş'te Türk-Romen İş Forumu düzenlenmiştir.

Romanya'da enerji sektöründe faaliyet gösteren özel sektör ve kamu kuruluşları ile Romanya Yabancı Yatırım Ajansı (ARIS) temsilcilerinden oluşan bir heyet 9 Mayıs 2008 tarihinde İstanbul'u ziyaret etmiştir. Söz konusu ziyaret vesilesi ile 9 Mayıs 2008 tarihinde Türk-Romen Enerji Forumu'nun DEİK ev sahipliğinde TOBB Plaza'da düzenlenmiştir.

Türk-Romen İnşaat Forumu, Romanya Müteahhitler Birliği (ARACO) başkanlığında özel sektör ve kamu kuruluşlarından oluşan heyetin İstanbul'u ziyareti vesilesi ile 28 Ekim 2008 tarihinde TOBB Plaza'da düzenlenmiştir.

Yeni atanan Romanya Büyükelçisi Ion Pascu ile tanışmak amacıyla 22 Ocak 2009 tarihinde bir çalışma yemeği düzenlenmiştir.

Yeni atanan Romanya Başkonsolosu Stefana Greavu ile tanışmak amacıyla 28 Nisan 2009 tarihinde İstanbul'da bir çalışma yemeği düzenlenmiştir.

27 Ağustos 2009 tarihinde Romanya Dışişleri Bakanı Cristian Diaconescu'nun ziyareti vesilesi ile Romanya'da faaliyeti olan Türk firmalarının katılımıyla bir çalışma yemeği düzenlenmiştir.

Devlet Bakanı Zafer Çağlayan'ın da katılımıyla 15-17 Eylül 2009 tarihlerinde Romanya'ya düzenlenen ziyarete DEİK adına Türk-Romen İş Konseyi Başkanı Fatih Karamancı katıldı.

Romanya Senatosu Dış Politika Komisyonu Başkanı Titus Corleatan ve beraberindeki heyet ile 22 Ocak 2010 tarihinde İstanbul'da bir toplantı düzenlendi.

Türk-Romen Karma Ekonomik Komisyonu (KEK) 26. Dönem Toplantısı vesilesiyle 28 Mayıs 2010 tarihinde Bükreş'te Türk-Romen İş Forumu düzenlendi. Moderatörlüğünü Türk-Romen İş Konseyi Eşbaşkanı Alexandru Parvescu'nun üstlendiği toplantının açılış oturumunda T.C. Adalet Bakanı ve Türk-Romen KEK Eş Başkanı Sadullah Ergin ve Romanya Adalet Bakanı ve KEK Eşbaşkanı Catalin Predoiu birer konuşma gerçekleştirdi.

Romanya-Türkiye Parlamentolararası Dostluk Grubu Başkanı Petru Movila ve beraberinde Milletvekillerinden oluşan Dostluk Grubu Üyeleri ile 21 Ocak 2011 tarihinde İstanbul'da bir toplantı gerçekleştirildi.

Romanya Atanmış Galati Valisi (Prefect) Cosmin Paun'un İstanbul'a ziyareti vesilesiyle Romanya İstanbul Başkonsolosu Stefana Greavu, Türk-Romen İş Konseyi Başkanı Fatih Karamancı, Başkan Yardımcısı Ata Dilmen, Süperlit Boru Genel Müdürü Önder Eren, Bölge Koordinatörü Aslı Özelli ve Koordinatör Yardımcısı Aslı Cora'nın katılımıyla 23 Mart 2011 tarihinde İstanbul'da bir toplantı düzenledi.

TOBB Plaza Talatpaşa cad. No:3 Kat:5 34394 Gültepe Levent İstanbul
Telefon: 0 212 339 50 00 (pbx) Faks: 0 212 270 30 92
0 212 270 41 90 (pbx)
E-mail: info@deik.org.tr Web: www.deik.org.tr

Yönetim Kurulu Başkanı: M. Rifat Hisarcıkıoğlu
İcra Kurulu Başkanı: Rona Yırcalı
Genel Sekreter: Bahri Can Çalıcıoğlu